

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Ivana Machyniaka a JUDr. Jozefa Kolcuna v právnej veci navrhovateľa **P. O.**, bývajúceho v B. č. X., zastúpeného JUDr. R. F., advokátom v B., D., proti odporkyni **S., spol. s r.o.**, H. č. X., za účasti vedľajšieho účastníka S., so sídlom v B., pobočka Ž., **o náhradu škody pre chorobu z povolania**, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 13 C 13/05, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. októbra 2005 sp. zn. 16 Co 310/05, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. októbra 2005 sp. zn. 16 Co 310/05 a uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom z 22. júna 2005 č.k. 13 C 13/05-32 v spojení s opravným uznesením z 5. septembra 2005 č.k. 13 C 13/05-40 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súde Žiar nad Hronom na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením z 22. júna 2005 č.k. 13 C 13/05-32 zastavil konanie o návrhu navrhovateľa z titulu náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti za čas od 1.1.2003 do 31.12.2003. Vyslovil, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodol tak po zistení, že vec nepatrí do právomoci súdu, preto bol daný dôvod na postup podľa § 104 ods. 1 veta druhá O.s.p. Opravným uznesením z 5. septembra 2005 č.k. 13 C 13/05-40 opravil výrok uznesenia

Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 13 C 13/05-32 z 22. júna 2005, ktorým zastavil konanie tak, že správne má zniet': Súd konanie zastavuje a vec postupuje na ďalšie konanie Sociálnej poisťovni – Ústredie, Bratislava.

Na odvolanie navrhovateľa a vedľajšieho účastníka Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 27. októbra 2005 sp. zn. 16 Co 310/05 potvrdil uznesenie okresného súdu v spojení s opravným uznesením z 5. septembra 2005. Odporkyni nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Rozhodnutie okresného súdu považoval za vecne správne, preto ho potvrdil podľa ustanovenia § 219 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie navrhovateľ a žiadal, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil odňatím mu možnosti konať pred súdom v dôsledku zastavenia konania okresným súdom a potvrdzujúcim rozhodnutím odvolacieho súdu (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Tieto rozhodnutia podľa jeho názoru vyplývajú z nesprávneho právneho posúdenia otázky právomoci súdu. Nesúhlasil, aby o jeho nároku mala rozhodnúť Sociálna poisťovňa, ale správne má rozhodnúť súd. Predmetom konania sú totiž nároky za obdobie do 31.12.2003, preto je irelevantné sa zaoberať otázkou či (alebo že) sa tieto nároky od 1.1.2004 považujú za úrazovú rentu, kto preberá ich výplatu a kto spravuje finančné prostriedky na výplatu nárokov po 1.1.2004. Na nesprávnosť názoru krajského súdu poukázal rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 21/2004. Navyše Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 31. mája 2005 sp. zn. 1 Cdo 18/2005 vyslovil, že právomoc Sociálnej poisťovne. nie je daná ani vo veciach nárokov na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity, na náhradu za stratu na dôchodku a na náhradu nákladov na výživu pozostalých, o ktorých treba rozhodnúť podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 (§ 272 ods. 5, 6 zákona o sociálnom poistení lebo o týchto návrhoch rozhodol vždy súd, ako o spore z pracovného vzťahu a o týchto nárokoch sa v zmysle novej právnej úpravy už nerozhoduje. Takisto poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.4.2005 č.k. 4 Rks 1/05, ktorým rozhodol v právnej veci o náhrade za stratu na zárobku (ten istý typ právnej veci) o negatívnom kompetenčnom konflikte medzi Sociálnou poisťovňou a súdom tak, že prejednanie a rozhodnutie veci patrí do právomoci okresného súdu.

Odporkyňa sa k dovolaniu navrhovateľa nevyjadrila.

Vedľajší účastník súhlasil s dôvodmi navrhovateľa uvedené v dovolaní a navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, skúmal najskôr bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či tento mimoriadny opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré v zmysle § 236 a nasl. O.s.p. možno napadnúť dovolaním.

Pri skúmaní prípustnosti dovolania v prejednávanej veci vychádzal dovolací súd z toho, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie, ktoré v danom prípade smeruje proti uzneseniu, je prípustné, ak je napadnuté zmeňujúce uznesenie (§ 239 ods. 1 O.s.p.) alebo potvrdzujúce uznesenie, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 2 O.s.p.) ak a) odvolací súd v ňom vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide po právnej stránke o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky niektorého z uvedených uznesení (ide o potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu, v ktorom odvolací súd nevyslovil, že dovolanie je prípustné) a preto prípustnosť dovolania z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nemožno vyvodiť. Vzhľadom na to by prípustnosť dovolania prichádzala do úvahy len v prípade výskytu niektorej z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát (§ 237 O.s.p.).

S prihliadnutím na obsah dovolania, v ňom zvolenú argumentáciu a vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mali dopustiť sudy oboch nižších stupňov, sa dovolací súd osobitne zamerl na otázku, či postupom odvolacieho súdu nebola navrhovateľovi odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

V danej veci navrhovateľ sa žalobou podanou 24. januára 2005 na Okresný súd Žiar nad Hronom domáhal, aby odporkyni bola uložená povinnosť zaplatiť mu náhrady (vyčíslené v petite žaloby) za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti od januára do decembra 2003 v zmysle ustanovenia § 201 Zákonníka práce za každý kalendárny mesiac s príslušným úrokom z omeškania počítaným od 1.3.2003 až po mesiac počítaným do 1.2.2004 do zaplata. Dňa 6.12.2001 bola u navrhovateľa zistená choroba z povolania.

Zo Stanoviska občianskoprávneho kolégia a správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. mája 2006 Cpj 9/06 vyplýva, že rozhodovanie o nárokoch na náhradu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity, vzniknutej z pracovného úrazu alebo choroby z povolania do 31.12.2003 patrí do právomoci súdov; aj keď nároky boli uplatnené po účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. V zmysle uvedeného stanoviska oboch kolégií najvyššieho súdu, ak žiaden zákon neustanovil, že o nárokoch, ktoré vznikli do 31.12.2003 (ak o nich nebolo právoplatne rozhodnuté) má konať Sociálna poisťovňa, čo by bola výnimka zo všeobecnej právomoci súdu v pracovnoprávných vzťahoch zakotvená v § 7 ods. 1 O.s.p. in fine), musí konanie na súde dokončiť súd.

Zákon č. 461/2003 Z.z. v § 88 v spojení s § 179 ods. 1 písm. a/ bodu 1 ustanovil právomoc Ústredia Sociálnej poisťovne rozhodnúť v prvom stupni o úrazovej rente odo dňa účinnosti zákona o sociálnom poistení, t.j. od 1. januára 2004.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací i prvostupňový súd nesprávne postupovali, keď vyslovili právny názor, že rozhodovať v predmetnej veci je daná právomoc Sociálnej poisťovni.

Po preskúmaní predmetnej veci s poukazom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že na konanie a rozhodnutie v predmetnej veci je daná právomoc súdu.

Postupom odvolacieho, ale aj okresného súdu bola navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom a realizovať tak tie procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok za účelom ochrany jeho práv a oprávnených záujmov priznáva. Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je nielen dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania, ale je tiež okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou vadou nemôže byť považované za správne.

S poukazom na uvedené preto Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho i prvostupňového súdu zrušil podľa § 243b ods. 2 a vec vrátil Okresnému súdu Žiar nad Hronom na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách pôvodného a dovolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. februára 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: